

L-EWWEL KAPPILLAN

50 SENA MILL-MEWT TA' DUN TARCISIO AGIUS ,
Is-Sibt 11 ta' Ĝunju 2016

Hafna minna rajna ismu mnaqqax fuq it-tabella ta' isem il-pjazza principali ta' Wied il-Ĝajn. Probabbli li mhux l-ewwel darba ukoll li għadd-ejja mis-sagristija u nsibu ruħna qed nħarsu lejn il-kwadru bir-ritratt tiegħu. Forsi nafu li kien jismu Tarċisio Agius u jista' jkun li nafu wkoll li kien l-ewwel kappillan tar-rahal. Iżda s'hemm nafu. Ġħalkemm Dun Tarċis ma kellux titli u kien saċerdot bħall-oħrajn, Dun Tarċis kien pijunier biex ir-rahal tagħna ta' Wied il-Ĝajn mhux biss jifforma ruħu bħala lokalită, iżda ukoll biex tinbena Parroċċa gdida b'komunità parrokkjali ħabriek.

Dun Tarċis twieled Haż-Żabbar fil-5 ta' Mejju 1914, minn Carmelo Agius u Felicita nee' Muscat. Kienu familja ta' 14 b'Tarċis ikun l-iżgħar fost l-aħwa. Huwa ha l-ewwel edukazzjoni tiegħu fl-Iskola Primarja ta' raħal twelidu. Huwa trabba fil-biża t'Alla u tal-letta ċkejkna ta' 10 snin kien ġa ħass is-sejħa qaddisa għas-Saċerdozju. Daħħal is-seminarju u hemm issoktat tikber fih il-ħegġa li wasslitu sal-ortal. Ordna saċerdot nhar il-25 ta' Lulju 1937, lejliet il-festa ta' Sant' Anna, fil-KonKatidral ta' San Ģwann fil-Belt Valletta, mill-Isqof Monsinjur Mikael Gonzi, dak iż-żmien Isqof t'Għawdex. L-għada, nhar il-festa liturgika ta' Sant' Anna fis-26 ta' Lulju tal-istess sena iċċelebra l-ewwel Quddiesa Solenni tiegħu, magħrufa bħala l-Prima Messa. Huwa kien għalliem fil-Kullegġ ta' San Alwiġi fir-rahal ta' Birkirkara. Fl-1943 inħatar bħala l-ħames Vigarju Kurat ta' Wied il-Ĝajn. Waqt intervista man-neputi tal-istess Dun Tarċis, Edgar Ruggier, li ommu tiġi oħt Dun Tarċis, dan fissirilna kif jiftakru jdur ir-rahal ta' Wied il-Ĝajn bil-musbieħ għaliex lanqas dawl ma kien hawn f'dak iż-żmien. Spjegalna li fis-sena tal-1943, is-sena li Dun Tarċis ġie Wied il-Ĝajn, il-gwerra kienet għadha ma spicċatx. Huwa ntefa' jaħdem b'energijsa kbira għall-erwieħ u għar-rahal. Għall-ewwel kien joqgħod ma' Fr William Bailey, chaplain tas-servizzi, li kelli post quddiem il-knisja ta' Sant' Anna. Bħall-Maltin l-oħra, kien jiekol mill-ikel tal-Victory Kitchen. Villa Glenbeg, ħdejn Villa Apap Bologna, kienet vojta, u allura mar joqgħod fiha flimkien mal-familja tiegħu. Peress li dak iż-żmien kien l-agħar żmien tat-Tieni Gwerra Dinjija ħadd ma ried jersaq lejn Wied il-Ĝajn.

Iżda Dun Tarċis, bħala saċċerdot ġabrieiki, wara sena biss mill-ħatra tiegħu, daħħal is-Soċjetà tad-Duttina Nisranija, il-M.U.S.E.U.M f'Wied il-Ġħajnejn. Dun Tarċis kien beda jiġbor it-tfal u minn rajh kien jgħallimhom xi ħaġa tal-iskola, sakemm beda jithabat biex iġib skola governattiva fir-raħal bl-ewwel skola tkun Villa Mondello. Kien hu wkoll li daħħal id-dawl u ilma f'kull dar.

Issir Statwa Titulari u Wied Il-Ġħajnejn Isir Parroċċa

Dun Tarċis kellu tliet xewqat li xtaq ħafna jwettaq. Fosthom li Wied il-Ġħajnejn isir Parroċċa u li Wied il-Ġħajnejn ikollu Statwa Titulari. Fl-1946 hu ġa kien beda jaħseb fiha. Spiru Vella kien dak li ġareġ il-flus biex issir l-istatwa ta' Sant' Anna wara li kien għamel weġħda li jekk ħadd mit-tliet uliedu ma jweġġa' fil-gwerra, hu joħroġ il-flus biex issir l-istatwa l-ġdida ta' Sant'Anna. Huwa żamm kelmtu u nforma lill-Kappillan Dun Tarċis. Ordnav l-istatwa ta' Sant'Anna bil-Madonna ħdejha. Din waslet Wied il-Ġħajnejn għal-żmien il-Festa, b'dagħjsa li kienet ġejja minn Bolzano fl-Italja, fejn inħadmet. Tniżżejjet in-naħha tas-Siberja tax-Xatt ta' Wied il-Ġħajnejn u ttieħdet b'purċissjoni lejn il-Knisja ta' Sant'Anna. Ħafna kienu dawk li niżlu lejn Wied il-Ġħajnejn bħala refugjati mill-Kottonera. Għalkemm kien hemm xi drabi fejn ġarġet ordni mill-awtoritajiet Inglizi biex dawn jitilqu malajr minn Wied il-Ġħajnejn minħabba xi biża' ta' xi nvażjoni, u għalkemm wara l-gwerra, xi ftit minnhom reġgħu marru lura lejn il-Kottonera, il-popolazzjoni ta' Wied il-Ġħajnejn xorta baqqgħet tiżidiet. Dak iż-żmien kienet tlaħħaq is-600 ruħ. It-tielet xewqa ta' Dun Tarċis kienet li Wied il-Ġħajnejn isir parroċċa. B'hekk huwa talab lil Monsinjur Arċijsqof Mikiel Gonzi biex jgħolli lil Wied il-Ġħajnejn minn viċi-parroċċa għal parroċċa. L-Arċijsqof qataġħlu xewqtu; fil-15 ta' Marzu, 1949 ġie ippubblifikat id-digriet li ghollha lil Wied il-Ġħajnejn għal Parroċċa u l-istess digriet ġatar lil Dun Tarċis Agius bħala l-ewwel Kappillan ta' din il-parroċċa l-ġdida. B'hekk seħħet ukoll it-tieni xewqa ta' Dun Tarċis. Fid-29 ta' Marzu tal-istess sena saret l-ewwel

Vista Pastorali minn Monsinjur Arċijsqof fil-Parroċċa I-ġdida.

Il-Knisja L-ġdida

Il-Knisja l-Antika kienet ċkienet u l-kappillan xtaq li jibni knisja parrokkjali ġdida akbar, biex tlaħħaq mal-ħtiġijiet pastorali ġodda. Lil Dun Tarċis, il-Markiża Carmela Apap Bologna offriettlu biċċa art kbira biex jibni l-Knisja l-ġdida. Il-Knisja parrokkjali l-ġdida bdiet tinbena kif tant xtaqha Dun Tarċis, wisq ikbar minn dik tal-lum. Din kellha tiġi b'koppla, bi 3 artali, b'faċċata ħafna ikbar u b'kampnar iktar pittoresk. Iżda meta t-tmexxija tal-Parroċċa għaddiet f'idejn

Mons. Joe Carabott, dan rranga l-pjanti biex tinbena I-Knisja li għandna illum minħabba xi fondi li kienu għad ma nġabrx.

San Ġorġ Preca U L-Padruna Tar-Raħal

Waqt li kienet qed tinbena l-knisja parrokkjali l-ġdida, Dun Tarċis kien jgħid li tħajjar u beda jaħsibha jekk jiddedikax l-knisja parrokkjali l-ġdida lill-Madonna ta' Lourdes. Dak iż-żmien id-devozzjoni lejha kienet kbira u ma kienx hawn parroċċa ddedikata għaliha. Iżda Dun Ġorġ Preca, illum San Ġorġ, kien heġġu ħafna biex jiddedikaha lil Sant' Anna. San Ġorġ kien devot kbir ta' Sant' Anna. Fil-fatt, kemm il-darba kien talab lil Dun Tarċis il-permess biex iqatta ġurnata jitlob lil din il-Qaddisa, fil-Knisja ta' Sant'Anna. Għall-ħabta ta' nofsinhar Dun Tarċis kien jibghat lin-neputija tiegħu biex tara lil Dun Ġorġ jekk kienx lest mit-talb, ġalli jara jekk kellux bżonn xi ħaġa u biex jippreparalu xi kafè iswed bħal ma kien jieħu is-soltu. Hi kienet issibu wiċċu mimdu mal-art jitlob. Meta kien ilesti, Dun Ġorġ kien jgħid lil Dun Tarċis, bejn wieħed u ieħor dan il-kliem "kemm hu ħelu dak il-leħen tisma' lil Ģesù jgħajjat 'nanna' lil Sant' Anna". San Ġorġ Preca ħalla wkoll miktub li wieħed mis-sinjalji tal-veru devot ta' Marija hu li jagħti qima lil Sant' Anna u San Ĝwakkin li lejhom Marija wrriet tant rispett u qima (Ara "Ktieb tas-Sinjali" Edizzjoni 1982, p30). Dun Tarċis kien jgħid ukoll, li raġel mill-Belt li kien jismu eż-żebbu bħal missieru, kien qallu li kellel ħolma fejn Sant' Anna qaltru li bintha kellha ħafna parroċċi ddedikati lilha, u hija ma kella l-ebda waħda. Sant'Anna talbitu jgħid dan lill-Kappillan ta' Wied il-Ġħajnej u għalhekk

sema' minnha u wettaq ix-xewqa tagħha. Wara dan kollu Dun Tarċis jgħid li ma kellel l-ebda dubju lil min jiddedika l-Parroċċa il-ġdida - lil Sant' Anna.

It-Tmiem Tal-Ħidma Tiegħu Fil-Parroċċa

Saħħet Dun Tarċis kienet sejra lura u rtira minn Kappillan ta' Wied il-Ġħajnej f'Novembru 1960 billi saħħtu marret lura u ried ilaħhaq mal-parroċċa u mal-bini tal-Knisja l-ġdida li tant xtaq u mal-kwistjoni politika-religjuża. Fit-30 ta' Novembru tal-1960 mar għall-kwiet ta' Hal Balzan biex igawdi ftit tal-mistrieh. Meta reġa' ħassu mhux ħaġin, deherlu li setà jkompli jagħmel xi ftit ġid ieħor fost iż-żgħażaq u t-tfal u għażeż li jmur jgħallek ir-religion fl-iskola sekondarja. Waqt li kien fil-ġnien tiegħu, huwa tniggeż ma' xewka ta' warda u miet bit tetnu fl-età ta' 51 nhar it-30 ta' Lulju 1966. L-aħħar darba li qaddes kien nhar il-Festa ta' Sant' Anna, għaliex erbat' ijem wara miet.

Din is-sena qegħdin nfakkru s-60 sena mill-mewt ta' Dun Tarċis. Ejew nieħdu l-eżempju tiegħu u nistinkaw għall-ġid tal-Parroċċa tagħna, waqt li nżommu lil Dun Tarċis dejjem f'talbna. Issa li waslet il-festa niċċelebraw mhux biss bil-briju iżda ukoll nżidu t-talb tagħna lil Sant' Anna u ngħixu l-istil ta' ħajja tagħha, billi nuru mħabba ta' aħħwa lejn kulħadd fil-parroċċa u bejn il-familji tagħna u ħbiebna. Xi ħaġa li żgur Dun Tarċis u Sant' Anna jkunu ferħana jekk jarawna nieħdu din l-attitudni kuljum iżda speċjalment fiz-żmien tal-festa tal-qaddisa tant sabiha u tant għaziża għalina, Sant' Anna.

Mattia Agius Muscat

